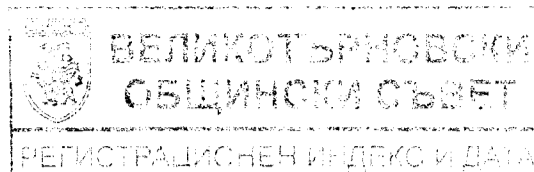

ДО

Г-н ВЕНЦИСЛАВ СПИРДОНОВ

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА

ВЕЛИКОТЪРНОВСКИ ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

№ 1095 / 02.12.24

до: - Комисията по за. 29

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

от НСА ОБСТ

от ИНИЦИАТИВЕН КОМИТЕТ

- Кметът на общината

В. Буцало за Станко

относно: номинация за ПОЧЕТЕН ГРАЖДАНИН на Велико Търново за 2025 г.

Уважаеми г-н СПИРДОНОВ,

12.07.25

ИНИЦИАТИВНИЯТ КОМИТЕТ предлага званието ПОЧЕТЕН ГРАЖДАНИН на Велико Търново за 2025 год. да бъде присъдено ПОСМЪРТНО на архитект Теофил Теофилов.

Арх. Теофил Теофилов е роден на 21 декември 1944 г. в гр. Пловдив. Израства и живее в Копривщица, градът на неговия баща Петко Теофилов, писател и дългогодишен музеен директор. Тук прекарва най-веселите детски години и завършва средното си образование. През 1962 г. постъпва в архитектурния факултет на Висшия инженерно-строителен институт в София. Дипломира се като архитект през 1968 г. и постъпва на работа във великотърновския филиал на Националния институт за паметниците на културата - отначало като проектант, а от 1974 г. и научен сътрудник.

Творческият път на арх. Теофилов започва и продължава с много обич към богатото културно наследство, като в тази посока е и избраната тема за специализация „Консервация и реставрация на културни паметници“ осъществена през 1972-73 год. в Италия.

Работи с много вдъхновение и бързо постига видими успехи. Между най-известните му работи са : реставрациите на църквите „Св. Димитър Солунски“ и „Св. 40 мъченици“ във Велико Търново, църквите „Рождество Христово“, „Св. Георги“ и „Св. Атанасий“ в Арбанаси, църквите „Св. св. Петър и Павел“ и „Св. Димитър“ в Свищов. Впечатляваща е работата му по Тракийския култов к-с в Свещари, Голямата базилика в Плиска, кръглата /златна/ църква в Преслав, къщата на художника Борис Денев, реставрацията на къщата с маймунката на Кольо Фичето, обекти в крепостта Царевец,

между които църква №21 на терасата на Лобната скала и други обекти от българската средновековна и възрожденска архитектура.

Особено място в неговия творчески път заема работата му по възстановяването и експонирането на църквата „Св. 40 мъченици“. Дълго време прекроява различни идеи за да достигне до вариант, с който печели обявения национален конкурс за реставрация на църквата. Решението на журито е оспорвано и реализацията на проекта се отлага с много години. Когато най-после започва самото възстановяване на църквата, арх. Теофилов реализира мечтата си за „обновлението“ на историческата светиня, а след завършване на реставрационните работи на манастира Великата лавра, обектът става филиал на националния исторически музей и арх. Теофилов е назначен за главен уредник.

Вълнуваща и емоционална е работата му по откриването, проучването и консервацията на тракийската гробница в с. Свещари а той е и един от първите проучватели направили заснемането на култовия тракийски комплекс край с. Старосел.

По проекти на арх. Теофилов се изграждат и нови храмове : църквата „ Възкресение Христово“ във Велико Търново, църквата при Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“, параклис в с. Мътеница, Шуменско, а редица ремонти и укрепвания на много храмове и манастири в региона носят неговия почерк.

Автор е на около 60 научни статии по направени изследвания на културни паметници от Античността, Средновековието и българското Възраждане.

Арх. Теофилов се включва успешно и в реализацията на обекти от съвременната архитектура. Такива са : музейната сграда на античния керамичен център край Павликени, градският исторически музей в Павликени, техническият блок на летище Горна Оряховица, както и редица жилищни сгради в региона.

Жизненият и творчески път на арх. Теофилов многократно се преплита и със заемането на отговорни управленски позиции, чрез които умело съчетава научните си интереси, творческите си занимания и обществената си ангажираност. Така през годините става последователно научен сътрудник в НПК, началник на управление „Архитектура и благоустройство“ на Окръжния народен съвет, кмет на Велико Търново / избран тогава като председател на Изпълкома на Общинския народен съвет/, главен архитект на града, директор на Националния музей на архитектурата, а по-късно и главен уредник на филиала на Националния политехнически

музей. По време на краткия му кметски мандат във Велико Търново се откриват нови обекти: туристически дом в Ксилифор, Домът за търговия и услуги в в. Бузлуджа, спортно-информационен център на Българския спортен тотализатор. През август 1987 г. на хълма Царевец се провежда вторият летен фестивал „Сцена на вековете“.

Арх. Теофилов беше активен член на Съюза на архитектите – САБ. Беше два мандата председател на великотърновското дружество на САБ и член на Управителния съвет на съюза. Със своите харизматични действия обединяваше усилията на всички колеги за успешното утвърждаване на съюза.

Арх. Теофил Теофилов е носител на орден „Кирил и Методий“ първа и втора степен и на наградата „Оборище“, която се присъжда от сдружението на възрожденските градове за принос в утвърждаването на националната идентичност. През 2005 год. е удостоен с наградата „Велико Търново“ за цялостната му изследователска и професионална дейност, свързана с проучването и съхранението на културно-историческото наследство на Велико Търново и във връзка с неговата 60 годишнина.

Арх. Теофил Теофилов почина на 12 март 2008 г. след кратко тежко боледуване. Смърта прекъсна жизнения път на един вдъхновен творец в годините на неговата творческа зрелост. Отиде си от нас големият приятел на старопрестолния Търновград. Останаха сътворените от него знакови за българската история обекти, които ще останат за идните поколения като вдъхновяващи примери за опазване на българската идентичност.

Ние, членовете на инициативния комитет, сме убедени, че целокупната дейност и творчеството на арх. Теофил Теофилов заслужават най-висока обществена оценка, а удостояването му посмъртно със званието **ПОЧЕТЕН ГРАЖДАНИН** ще бъде част от тази оценка.

С уважение :

ИНИЦИАТИВЕН КОМИТЕТ

За присъждане званието **ПОЧЕТЕН ГРАЖДАНИН** на Велико Търново посмъртно на арх. Теофил Теофилов.

1. Панайот Димитров – скулптор, почетен гражданин на В. Търново

.....

2. Арх. Иван Чолаков – почетен гражданин на Велико Търново

.....

3. Проф.Николай Даскалов – носител на награда Велико Търново
- 4.доц.д-р Христо Харитонов – директор на музея Полски Тръмбеш
5. Станчо Ганев – художник , носител на награда Велико Търново
6. Йордан Димитров – историк - общественик
7. арх.Юри Любомирски – председател на КАБ, В.Търново
8. Иваничка Панева – художник, носител на награда В.Търново
9. арх.Пламен Цанев – носител на награда Велико Търново
10. арх. Николай Малаков – гл.архитект на Община В.Търново
11. Нестор Иванов – художник-общественик
12. Арх. Донка Колева – гл.експерт в Община Велико Търново
13. Дешка Рачевец –общественик,носител на награда В.Търново
14. Сашка Александрова – журналист